

Spor og sportegn.

Lærerveiledning. Sporing av dyr

Å se og oppdage ting i naturen er noe som kan trenes og læres.
Jo mer du ser, jo mer skjønner du at du ikke ser.
Det gir økt opplevelse og ydmykhet.

Forutsetning for å gjennomføre dette opplegget er at det er snø, helst 1-3 dagers nysnø, i et egnet naturområde i skolens nærmiljø, og at elevene har med ski (evt. truger) hvis det er dyp snø.

Elevene kan gå sammen to og to, eller hver for seg om noen av de ønsker det.

Det kan gjerne gjennomføres mer enn en gang pr gruppe i løpet av et skoleår. Det oppdages noe nytt hver gang, og de blir bare flinkere til å se detaljer for hver gang. Greier de å holde sporet så lenge at de kommer innpå og støkker dyret vil en slik aktivitet oppleves som veldig spennende.

Haren er ofte et greit dyr å følge i denne aktiviteten. Den har et lett spor å kjenne igjen, legger igjen mye beitespor og ekskrementer, er lett å komme innpå og den holder seg på et begrenset område så du slipper at elevene er 3 km fra skolen når det har gått en halvtime. Utfordringen med hare blir å klare å følge et individ. Ellers er ekornspor også spennende. Sluttesporet ved et tre er det sannsynlig at dyret er oppi treet

En dyktig jeger eller en som jobber som dyreforsker eller i naturoppsynet bruker mye tid til å undersøke spor og sportegn etter dyr. De blir etter hvert veldig flink til å oppdage og tolke spor og sportegn etter dyr i terrenget.

I denne aktiviteten skal elevene være jegere eller naturforskere (alt etter hva de identifiserer seg mest med) og finne ut hvilke dyr som er i skolens nærområde og hva de har foretatt seg i det siste.

Kommer dere over spor eller sportegn fra store rovdyr, bør du melde fra til Statens naturoppsyn i ditt område. Se informasjon om lokale og regionale roviltkontakter på www.dirnat.no

Læreplanens kunnskapsmål etter 7. trinn

Mangfold i naturen

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- Planlegge og gjennomføre undersøkelser i noen naturområder i samarbeid med andre.
- Bruke digitale hjelpemidler og naturfaglig utstyr ved eksperimentelt arbeid og feltarbeid

Forslag til etterarbeid

- Diskuter erfaringer fra sporinga. Hva var mest utfordrende og spennende? Hva lærte de av dette?
- Elevene kan lage en rapport / presentasjon av dyret de sporet ut fra det de noterte og tok med seg av spor tegn og bilder.
- Elevene kan intervju jegere eller andre folk i lokalsamfunnet om det å spore dyr.
- Invitere lokale rovviltkontakter til å fortelle om sporing av stor rovdyr. Kanskje får dere i gang et samarbeid der dere får være med de ut på feltarbeid en dag.
- Finne ut hvilke hunderaser som er egnet til å spore de ulike dyrene. Ta gjerne kontakt med lokale jegere med hund og få med de på en demonstrasjon av hunden sin.

Før dere drar ut på sporing kan det være greit å bruke en time på klasserommet til generell gjennomgang av spor og spor tegn etter de dyra som kan være aktuell å finne i deres nærområde.

Aktuelle linker i dette emnet:

<http://home.online.no/~vetlesen/>

Per Vetlesen sine private sider om bl.a spor tegn

http://www.lianvatnet.skole.no/index.php?sideID=162&side=spor_og_spor_tegn

Side som er laget av Lianvatnet skole i Trondheim

<http://www2.hihm.no/naturfag/Spor/SporMeny.htm>

Side som er laget av Sigmund Lie, Høgskolen i Hedemark

<http://www.miljolare.no/aktiviteter/land/natur/ln12/>

Undervisningsopplegg i miljolare.no om spor og spor tegn. Mål: Bli kjent med den lokale faunaens spor tegn, og bidra til kartlegging av biologisk mangfold i kommunen.